

Posudek oponenta na doktorskou disertační práci

v rámci studijního programu Mezinárodní ekonomické vztahy, na katedře podnikového a evropského práva

Téma disertační práce: „Podmínky povolení reorganizace a jeho důsledky“.

Autor disertační práce: Ing. Petr Valenta

Školitel: doc. JUDr. Jiřina Háslová, PhD.

Předložená disertační práce se zabývá velmi aktuálním tématem, kterým je řešení úpadků podnikatele povolením reorganizace a tak vytvářením podmínek pro pozitivní, ale spravedlivé řešení velmi problematických situací podnikatelů.

Varianta řešení úpadku povolením reorganizace je regulována platným insolvenčním zákonem (zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení v platném znění). Jako každý zákon zabezpečuje regulaci v obecných ustanoveních i specifických ustanovení, která se určují podmínky pro povolení reorganizace jako jedné z cest řešení úpadku podnikatelů.

Jednotlivé případy úpadků mají kromě základních obecných znaků i zcela konkrétní specifické znaky a soudy musí hledat správná rozhodnutí. Autor konstataje, že se to soudům většinou daří, ale že může být někdy rozhodování obtížné, neboť některé situace úpadků mohou být velmi specifické a pak je třeba vycházet z výkladů použitých judikaturou.

Autor se proto věnoval zkoumání podmínek pro povolení řešení úpadků reorganizací z pohledu zákona, z hlediska právní praxe insolvenčních soudů – interpretací judikatury. Toto se promítá do cílů disertační práce, stanovené hypotézy a metod vědecké práce.

Předložená disertační práce je strukturována do devíti kapitol (kromě úvodu a závěru práce) a je realizována v rozsahu 195 stran textu a dalších 8 stran literatury, právních předpisů a judikatury.

Autor v Úvodu práce formuloval **cíl práce:** Zkoumat jak jsou v insolvenčním zákonu stanoveny podmínky pro použití reorganizace k řešení úpadku podnikatele, zkoumat a porovnat použití reorganizace úpadku v soudní praxi, zkoumat a porovnat s judikaturou, zjišťovat případné problémy, z nichž by vyplynul požadavek na úpravu, změnu legislativy.

Hlavním výstupem disertační práce má být **potvrzení nebo vyvrácení hypotézy**, že zmírnění podmínek, kritérií přístupnosti reorganizace vede převážně k úspěšnosti řešení úpadku.

Hlavní vědeckou metodou je analýza obsahu a procesu povolení reorganizace k řešení úpadku podle insolvenčního zákona, analýza interpretace insolvenčního zákona a analýza

realizace povolené reorganizace a vzájemná srovnání: právní norma : interpretace normy: praktická realizace normy: výsledky (úspěšné i neúspěšné) v praxi. Návrhy na úpravy normy, interpretaci normy a praktické použití normy.

První kapitola – autor poukazuje na definici reorganizace. Poukazuje na obsahové odlišnosti termínů reorganizace, restrukturalizace v obecné rovině, v rovině platného insolvenčního zákona. Poukazuje na základní pojmy:

- Insolvenční řízení – soudní řízení, jehož předmětem je řešení úpadku dlužníka a řešení
- Procesní subjekt insolvenčního řízení a účastník insolvenčního řízení (insolvenční soud, insolvenční dlužník, věřitel, insolvenční správce, státní zastupitelství vstupující do insolvenčního sporu, likvidátor dlužníka).
- Reorganizace – jako jeden ze způsobů řešení úpadku dlužníka a jeho hlavní znaky:
 - a) Předpoklad zachování dalšího provozu, fungování, existence obchodního závodu dlužníka s ozdravením v době reorganizace a následně po skončení insolvenčního řízení.
 - b) Předpokládá součinnost dlužníka, věřitele s insolvenčním správcem, jejímž výsledkem je řešení úpadku k ozdravění fungování obchodního závodu dlužníka.
 - c) Předpokládá se uspokojení dluhů dlužníka a pohledávek věřitele z peněžních příjmů z výnosů ozdravěné činnosti obchodního závodu dlužníka.
 - d) Předpokládá se velká volnost jednotlivých kroků, které vedou k ozdravění povozu obchodního závodu.
 - e) Požaduje se zpracování reorganizačního plánu, který určuje jednotlivá rozhodnutí a jejich realizaci přijatelná pro věřitele a schváleného insolvenčním soudem a soudní kontrolu naplnění reorganizačního plánu.

Druhá kapitola - Úpadek dlužníka jako přípustnost reorganizace. Vymezení úpadku a jeho formy:

- a) Úpadek ve formě platební neschopnosti, (z rozhodnutí dlužníka, z neschopnosti dlužníka plnit peněžní závazky). Konkretizace výkladem Nejvyššího soudu. Předpoklad tzv. mezery krytí, kdy dlužník má schopnost hradit své závazky, ale ne celé, méně než desetinu dluhů – dodatečná domněnka platební schopnosti dlužníka.
- b) Úpadek ve formě předlužení
- c) Hrozící úpadek

Základ v informacích o výši a vztahu

- a) Pohledávek a závazků
- b) Celkového majetku a závazků.

Třetí kapitola – podnikání dlužníka jako předpoklad reorganizace – nepřekročitelná podmínka reorganizace. Jde o specifikum podnikání zejména v obchodním závodu.

Čtvrtá kapitola – Subjekty vyloučené z reorganizace

- Dlužníci v likvidaci
- Dlužníci oprávnění k obchodování s cennými papíry
- Judikatura: překážka přípustnosti reorganizace je nepřekročitelná. Nutně nastupuje řešení úpadku vyhlášením konkurzu.

Pátá kapitola - Přípustnost reorganizace podle počtu zaměstnanců dlužníka. Vychází se z předpokladu, že větší síla podnikatelského subjektu více podporuje řešení úpadku reorganizací. Je doloženo i statistikou reorganizací od r. 2008 – 2017.

Šestá kapitola – schválený reorganizační plán – tzv. Konsensuální reorganizace

Podrobná procesní reorganizace podle ustanovení konkrétních paragrafů insolvenčního zákona. Formálně právní regulace procesu reorganizace. Ukazuje na důležitost regulace právního procesu. S právně procesní stránkou reorganizace souvisí i věcná, obsahová stránka procesu, která je regulována jen požadavkem soupisu majetku a závazků. **Tato stránka reorganizace není v této disertační práci více zdůrazněna, i když je věcně, obsahově stěžejní pro úspěšnost reorganizace.** Je zatím zabezpečována spoluprací s odborníky z finančního účetnictví, finanční analýzy a finančního řízení podniku (obchodního závodu) a regulovaného systému oceňování majetku, závazků, podnikové podstaty, efektivnosti hospodaření, poměrování nákladů souvisejících s dosaženými a realizovanými výkony v podobě výnosů a dosahovaným výsledkem hospodaření, podnikání, a vývojem podnikové podstaty – vlastních zdrojů majetku. **Úspěšnost reorganizace je závislá na propojení právně procesní stránky reorganizace se zabezpečením obsahové, finanční, ekonomické stránky reorganizace.**

Sedmá kapitola – Poctivý záměr reorganizace nebo jinak je možné říci spravedlivá práva a povinnosti ve vztahu dlužníka a věřitelů při řešení úpadku reorganizací. Nepočitné jednání se může projevovat zvýhodňováním ve vztazích mezi dlužníkem a věřiteli, upřednostňování některých věřitelů před jinými apod. Obcházení některých procesních regulačí insolvenčního řízení. Autor zde uvedl řadu konkrétních příkladů z usnesení insolvenčních soudů.

Osmá kapitola – Návrh na povolení reorganizace - autor opěr řeší procesní náležitosti, tj. kdo může podávat návrh (dlužník, věřitel) dále se zmiňuje o způsobech navrhování reorganizace opět převážně z procesního hlediska. Procesní pohled je důležitý, aby podání návrhu a následné rozhodnutí mohlo být úspěšné. S procesním pohledem musí být spojen obsah informací, podle nichž je navrhován plán a stanovený obsahový i časový systém organizačních a hlavně ekonomický informačně podložený rozhodovací proces v rámci úspěšné reorganizace. Tato související informační a rozhodovací, řídící část není disertační práci více rozvedena. Autor se jen dotýká nutnosti rádného zabezpečení procesu reorganizace. Je evidentní, že tento problém by mohl být řešen v samostatné disertační práci.

Posudek oponenta na disertační práci na téma „Podmínky povolení reorganizace a jeho důsledky“

Devátá kapitola – rozhodnutí o návrhu na povolení reorganizace. Autor opět řešil procesní stránku rozhodnutí, a to pro uznání návrhu, zamítnutí návrhu a případné dodatky, změny. Opět v práci se v potřebné míře zabýval důležitými momenty celého procesu reorganizace.

V Závěru práce autor provedl logické shrnutí a podtržení významu procesní stránky všech částí přípravy, realizace a dosažitelných výsledků řešení úpadku podnikatelského subjektu.

Lze konstatovat, že autor použil odpovídající analytické metody a srovnávací metody jak pro oblast insolvenčního zákona, pro oblast interpretací zákona a pro oblast praktické soudní realizace řešení úpadku reorganizací.

Celá disertační práce je obsahově vyvážená, má logickou strukturu od insolvenčního zákona a souvisejících norem, k interpretacím ustanovení zákona, k praktické aplikaci soudní praxe, a ke statistickému pohledu na případy použití reorganizace pro řešení úpadku podnikatelských subjektů.

Autor přispěl svou výzkumnou prací k podtržení důležitosti insolvenčního práva, důležitosti obsahové a zejména procesní pro oblast řešení úpadku reorganizací. Práce směřuje ke zdokonalování jak právních norem, tak jejich interpretace a praktického použití.

Autor také došel k potvrzení hypotézy, že zmírnění podmínek pro řešení úpadku reorganizací se prosazuje jako úspěšnější. Dochází tím ke snižování počtu případů, kdy úpadek končí konkursem.

V celku se panu ing. Petru Valentovi podařilo splnit cíle práce velmi dobře až výborně.

Práci doporučuji k obhajobě před stanovenou komisí. V případě úspěšného obhájení doporučuji udělení titulu Ph.D.

V Praze 21. srpna 2018

prof. Ing. Hana Vomáčková, CS.c
katedra finančního účetnictví a auditingu